

Velmistr Smejkal v televizi

V půlce května byl hostem televizního pořadu “V šachu” (již 74. díl) velmistr Jan Smejkal. Vzpomínal zde na své velmistrovské kolegy Luděk Pachmana a Miroslava Filipa, předvedl dvě pěkné Pachmanovy partie (první ze zápasu s Filipem v roce 1954 a pak závěr vítězné partie s Fischerem v Mar del Plata 1959). Na otázku moderátora, kdo z nich byl lepší, odpověděl v tom smyslu, že Pachmanovi bránilo v proniknutí do absolutní světové špičky (Pachman sice vyhrál více mezinárodních turnajů, ale Filip dvakrát postoupil mezi kandidáty mistrovství světa) to, že byl, a teď cituji: “příliš nervní”. Filipa si Smejkal vážil i jako trenéra, který stál u Smejkalova životního úspěchu na mezipásmovém turnaji v Leningradě 1973, kde obsadil Smejkal nakonec vynikající čtvrté místo (za Karpovem, Korčným a Byrnem). Filip totiž přijel do Leningradu až po čtvrtém kole, kdy měl Smejkal na svém kontě již dvě porážky. Ale, podle Smejkalových slov, která mírně parafrázuji, “svým humorem mne dokázal natolik uklidnit a vyhecovat, že jsem pak vyhrál šest partií za sebou a jen o fous jsem pak nepostoupil.” O bilancích hry s mistry světa bylo v pořadu řečeno, že Pachman porazil pět nositelů nejvyššího titulu, Filip tři a také Smejkal má dva tyto skalpy – Smyslova a na turnaji ve Vršaci v roce 1971 Tigrana Petrosjana. Také závěr této partii nám Smejkal ukázal. Tak trochu mi připomínala nesmrtelnou partii Nimcoviče se Sämischem na nevýhodu tahu. A na poslední moderátorovu otázku, proč Smejkal již nehraje profesionální šach, vysvětlil, že mu nevádí zavedení elektronických hodin a tím i velké “zrychlení” šachu (jemu, který byl pověstný svými časovými tísňemi), ale že v devadesátých letech zdědil jistý majetek a začal podnikat. Však si ten pořad můžete z televizního archivu znovu přehrát. (<http://www.ceskatelevize.cz/vysilani/10111941499-v-sachu/>) Já bych si dovilil ocitovat krásný článek Salo Flohra, kde se mluví o Smejkalově (dnes již zapomenutém) světovém rekordu.

Smejkalův světový rekord

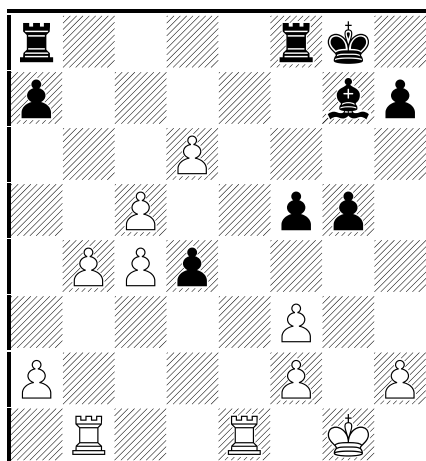
Všechno zde již bylo. Ale je to pravda? Není žádným překvapením, když člověk slyší, vidí, čte, že Bronštejn přemýšlí nad prvním tahem 20-30 minut. Jsou hráči, kteří si rádi během partie na hodinku zdřímnou (nebo i déle). To se stává častěji např. Korčnému. Jsou hráči, kteří hledají od počátku nejlepší tah: jedním z nich je Jan Smejkal. V Jerevanu se dostal skoro v každé partii do časové tísně. Něco zcela mimořádného dokázal Smejkal ve své partii proti Gulkovi. Na prvních 13 tahů spotřeboval dvě hodiny a 20 minut! To je zcela jistě světový rekord. Dokonce i zemřelý F.Sämisch by se závistí četl a žasl nad takovým rekordem. Smejkal tuto partii vyhrál. Gulko po partii řekl, že byl doslova hypnotizován, když se podíval na Smejkalovy šachové hodiny a proto se mu zdálo zcela lhostejné, jaké pokračování zvolí, Smejkal stejně překročí tak jako tak čas - myslel si Gulko. Ale mýlil se. Zde je ta partie:

Smejkal,J-Gulko,B

Jerevan 1977

1.c4 Jf6 2.Jc3 e6 3.Jf3 b6 4.e4 Sb7 5.Sd3 (Romanišinův patent. Jak známo, překvapil tímto tahem na mistrovství SSSR Petrosjana a zvítězil. Již jsme řekli, že tento tah není tak hloupý, jak vypadá) **5...c5** (Samozřejmě se věnovala po Petrosjanově porážce /táhl 5...d6/ tahu 5.Sd3 dostatečná pozornost a Gulko dospěl k názoru, že 5...c5 je nejlepší odpověď) **6.e5 Jg4 7.0-0 d6 8.Se4** (Manévr, jímž Smejkal obětuje pěšce a současně spoustu času. Zde, v této partii, nepřineslo 5.Sd3 zatím bílému mnoho radosti) **8..Sxe4 9.Jxe4 Jc6** (Po 9...Jxe5 chtěl pokračovat Smejkal v gambitovém stylu 10.d4. Gulko mu tuto šanci nedá) **10.Da4 Dd7 11.exd6 Jge5 12.Jxe5 Jxe5 13.Db3 f5 14.d4** (Musí se stát něco mimořádného, neboť je jasné, že bílý stojí na prohru,

zůstane-li pasivní) **14...Jc6?** (Smejkalovi přalo štěstí. Gulko měl samozřejmě pokračovat 14...cxd4 15.Jg5 Sxd6 16.Sf4 h6, načež by mu výhoda zůstala) **15.Jxc5** (Prakticky vynuceno. S radostí odevzdává Smejkal figuru za tři pěšce. Na to Gulko úplně "zapomněl") **15...bxc5 16.dxc5 g6 17.Vb1 Sg7 18.Da4 Jd4 19.Dd1 0-0** (Gulko, patrně deprimován rychlou změnou dekorací, hraje povrchně a automaticky rochuje. Problém pro černého spočívá v tom, aby zabránil postupu b-pěšce a zablokoval pole c6. K tomu se velice hodilo 19...a5) **20.b4** (Teď vyhlíží Smejkalova pěšcová lavina velice slibně) **20...e5 21.Sb2 Dc6 22.Ve1 g5** (Nechce připustit 23.f4) **23.Sxd4 exd4 24.Df3 Dxf3 25.gxf3**

(Je jasné, že Smejkal byl ve velké časové tísní. Na štěstí pro něho a ke smůle pro Gulka je pozice velmi jednoduchá. Smejkal má dost času, aby svou "čtyřpěšcovou lavinu" nechal běžet do dámy. Gulko musí jen smutně přihlížet - zadržet takovou sílu neumí nikdo na světě) **25..Vfd8 26.Ve7 Sf6 27.Vb7 d3 28.Vd1 a5 29.b5 Vac8 30.Vc7 Sd4 31.Vxc8 Vxc8 32.d7** (To je e-pěšec) **32..Vd8 33.c6** (A to je bývalý d-pěšec) **33..Sb6 34.c5** (Něco takového není vidět každý den, těsně před koncem má bílý ještě všech osm pěšců) **34..Sxc5 35.c7 Sb6 36.c8D** (S. Flohr - Schach-Echo 1977, Nr.10, 152) 1-0